

Nieuwsbrief 8 - november 2011

ID-Banen Stedenband verdwijnen

23 december a.s. is het negen jaar geleden dat ik voor het eerst het kantoor van de Stedenband binnenliep. Het was de laatste mogelijkheid voor een nieuwe Id-baan. Vanaf 1 januari 2003 stopte de gemeente Haarlem met de regeling. Nog vóór de kerst werd het arbeidscontract getekend. Tegelijk kwam ook Richard Lagerweij in dienst als grafisch vormgever en logistiek medewerker (de enige op het kantoor met een rijbewijs!).

Zelf ben ik nooit in Zimbabwe geweest, mijn taken lagen meer in Haarlem. Ik werd aangenomen als archief- en documentatiemedewerker. De jaren daarna werden mijn werkzaamheden nog uitgebreid met (computer)technische taken, websites bouwen, redactie Stedenbandkrant, tentoonstellingen inrichten, post ophalen en wegbrengen en wat al niet meer.

Samen met stagiairs heb ik de educatieve website Zimsurf.nl vernieuwd. De nieuwe opzet maakt het eenvoudiger om elementen toe te voegen.

Door mijn werk bij de Stedenband heb ik een goed beeld gekregen van ontwikkelingssamenwerking met een Afrikaans land.

Begin dit jaar werd duidelijk dat de gemeente Haarlem de subsidie voor de Id-banen per 1 januari 2012 zou stopzetten. Er werd nog gezocht naar alternatieven maar al snel was duidelijk dat er in deze tijden van bezuinigingen geen geld beschikbaar was voor de gesubsidieerde arbeid. Vanaf 1 januari zal de Stedenband het dus met drie medewerkers minder moeten doen.

Voor mijzelf betekend het dat ik op zoek moet naar een nieuwe baan, iets wat in deze tijden niet eenvoudig is. Het werk in de culturele hoek is schaars en er wordt veel bezuinigd. Ik ben nog geen vijftig, dus ik hoop dat er nog werkgevers zijn die me willen aannemen.

De Stedenband wordt meer afhankelijk van vrijwilligers, maar de continuïteit van veel werkzaamheden zal toch wegvallen. Bij deze wil ik een oproep doen voor vrijwilligers. We hebben mensen nodig die regelmatig administratief werk op kantoor willen doen, op afroep aanwezig willen zijn bij evenementen of voorlichting willen geven aan groepen.

Michaël Maas

Michaël Maas

© Leonie palsma

Handel in diamanten Marange gelegaliseerd

Begin november is via het Kimberley Process Certificering Systeem besloten dat Zimbabwe diamanten ter waarde van 2 miljard US dollar legaal mag verkopen op de internationale markt. De vondst van een alluviaal diamantveld in Marange, 80 km ten zuidenwesten van Mutare heeft de afgelopen jaren tot veel commotie, misstanden, geweld en dwangarbeid geleid. Het besluit heeft tot protest geleid van mensenrechtenorganisaties.

Van 2006 tot 2008 was het wildwest en kon iedereen op het terrein naar diamanten gaan graven. Eind 2008 greep het leger bruto in en werden illegale mijnwerkers met veel geweld verdreven. Er vielen naar schatting 200 doden.

Sindsdien is het gebied afgesloten en werken zes bedrijven in het gebied gelieerd aan de Zanu-pf en machtige personen uit het leger en de veiligheidsdiensten. Een van de bedrijven is een joint venture met het Chinese staatsbedrijf Anjin.

De bedrijven zijn:
Mbada Diamonds

Anjin/Zimbabwe National Army
Marange Resources (ZMDC en voorheen Canadile)
The Zimbabwe Republic Police
The Central Intelligence Organisation
The National Prison Service
(bron: Eddie Cross rede voor het parlement 26-10-2011)

Er is geen goede controle op de diamantenwinning. Een aantal bedrijven werken met professionele middelen en machines (Mbada en Anjin) ander doen dat niet. Er vindt ook 'illegale' winning plaats. Zo laten soldaten boeren en anderen graven tegen kleine vergoedingen en verkopen ze diamanten op de zwarte markt. Het diamantengebied is waarschijnlijk 600 km² groot, al vindt de winning vindt tot nu toe plaats in een gebied van enkele tientallen vierkante kilometers.

Door de goedkeuring van de Zimbabwaanse diamantwinning dreigt het Kimberley systeem te worden ondergraven. Bedrijven als Rapaport en De Beers willen, om verschillende redenen niet handelen in diamanten uit Marange. Toch zal het geen moeite kosten de diamanten met name op de Aziatische markt te verkopen.

Lokale bevolking

Bewoners van het Marange district profiteren niet van de diamantwinning in het gebied. Tientallen families werden gedwongen te vertrekken uit het gebied en werden gedumpt op het terrein van Arda Transau, een verlaten boerderij in Odzi 60 km ten westen van Mutare. Bewoners zeggen dat elke familie \$ 1.000 compensatie krijgt en vervolgens worden geacht voor zichzelf te zorgen. In de komende jaren zullen nog 4.000 families worden gedwongen te verhuizen voor de diamantwinning. In het stroomgebied van de Odzi-rivier ten zuiden van de mijnbouw over vervuiling, door het slib van de diamantwinning.

De schatkist en de rest

De diamanthandel in Marange was vrijwel geheel illegaal en volgens officiële cijfers kreeg de schatkist tot en met 2009 \$ 174 miljoen. Op basis van eigen onderzoek schat Eddie Cross, parlementslid van de MDC uit Bulawayo, schat – op basis van eigen onderzoek – de winning over die periode echter dat de opbrengst 2,5 keer zo groot moet zijn geweest. Voorzichtige

schattingen van de totale winning in Marange in 2010 bedragen minstens \$ 2 miljard, toen werd gestart met grootschalige machinale winning. De werkelijke winning ligt aanzienlijk hoger en verdwijnt op illegale wijze naar China, India en het Midden Oosten. Een kleine elite uit de veiligheidsdiensten, het leger en de politiek wordt gigantisch rijk van deze handel. Eddie Cross berekende dat Marange de schatkist minstens 2,8 miljard dollar per jaar zou kunnen opleveren gedurende een periode van 30 jaar.

Buiten Eddie Cross hoor je in de politiek weinig protest rond de gang van zaken in Marange, ook niet van de MDC. Die gaan er vast vanuit dat ze na verkiezingen in 2013 de macht overnemen van de Zanu-pf en daarmee de controle over Marange krijgen. Of de vetpot daadwerkelijk onder MDC controle gaat vallen is de vraag. Marange blijft een potentieel gevaar voor vrede en stabiliteit in Zimbabwe.

Leen van de Polder

Mujuru vermoord voor samenwerking met MDC

Volgens bronnen van SW Radio Africa is Solomon Mujuru augustus j.l. vermoord vanwege samenwerking tussen de Mujuru-vleugel van de Zanu-pf en de MDC. Mujuru kwam onder verdachte omstandigheden om het leven toen zijn boerderij in de buurt van Harare afbrandde. Het lichaam van Mujuru werd gevonden in de gang van het huis op een plaats waar de brand zou zijn ontstaan. Geen logische plek om tijdens een brand naar toe te vluchten in een huis met alleen een begane grond en een tiental uitgangen. Tijdens het politieonderzoek is slordig omgegaan met de sporen, het huis was niet afgezet en een groot aantal personen, dat niet betrokken was bij het politieonderzoek liep door het huis. De resultaten van het onderzoek zijn nog niet gepubliceerd.

Samenwerking MDC

De Mujuru's zouden een afspraak hebben gemaakt met de MDC. Die hield in dat een overwinning bij de komende presidentsverkiezingen van Tsvangirai zou worden gesteund en dat Joice Mujuru, de vrouw van Solomon, vicepresident zou blijven, aldus het radiostation. De reden hiervoor zou het beschermen van de zakelijke belangen van de Mujuru's in Zimbabwe zijn – ze bezitten een aantal boerderijen en mijnen.

Mugabe en Emmerson Mnangagwa, minister van defensie en rivaal van de Mujuru's, kregen lucht van de afspraak. Dat leidde tot heftige verbale confrontaties. Een paar dagen voor de dood van Mujuru kwam Bothwell Hlahla, diamanthandelaar voor Mujuru om bij een verkeersongeluk in Mutare. De geschiedenis van de Zanu-pf is vol van afrekeningen en aanslagen, daaronder veel verdachte verkeersongelukken

Leen van de Polder

Zitten blijven

“Ik kon goed leren: ik behoorde tot de top drie van mijn klas. Het heeft me verdriet gedaan dat mijn vooruitzichten zijn kapotgemaakt [door operatie Murambatsvina]. Een opleiding biedt leven. Zonder onderwijs ben je niemand. Als je bent opgeleid heb je betere vooruitzichten. Dat vertelde Clever van 24 jaar over hoe zijn toekomstperspectief kenterde. Amnesty International, (Left Behind: The Impact of Zimbabwe's Mass Forced Evictions on the Right to Education, October 2011)

Operatie Murambatsvina, in de volksmond Tsunami (naar de ramp van 2004 in de Indische Oceaan) vond plaats in 2005. De Zimbabwaanse overheid gaf opdracht tot de vernietiging van

honderdduizenden woningen in arme townships. Complete stadswijken werden met de grond gelijk gemaakt en inwoners verloren hun bestaan, vaak onder gewelddadige omstandigheden. Landelijk werden 700.000 woningen vernietigd en in Mutare verloren 20.000 tot 40.000 mensen hun woonruimte en schamele bezittingen. Sommigen vertrokken naar het platteland, trokken bij familie in, of verlieten zelfs Zimbabwe.

Vergeleken met de meeste Afrikaanse staten, had Zimbabwe goed onderwijs opgebouwd na de onafhankelijkheid in 1980. Het regime, de ZANU-PF, had aan het begin van de eenentwintigste eeuw veel steun had verloren, door onderdrukking, slecht economisch beleid, hyperinflatie. Het regime besloot, na frauduleuze verkiezingen van 2005, tot de drastische Operatie Murambatsvina. Zo wilden ze met geweld de oppositie smoren, want die had veel steun gekregen in de steden en de townships.

Honderdduizenden mensen werden dakloos, werkloos en kinderen kansloos, wat ook internationaal protest opriep. Om de schijn op te houden, dat het regime juist stadsvernieuwing beoogde, startte de Zimbabweaanse overheid operatie Garikai/Hlalani Kuhle (Live Well). Het project was echter veel te kleinschalig, onvolledige huizen werden opgeleverd en voor maatschappelijke diensten, zoals onderwijs, was nauwelijks aandacht. De meeste ontheemden bleven verstoken van een dak, met vrijwel geen arbeidskansen en onvoldoende bestaansmiddelen.

Dat het onderwijs letterlijk kind van de rekening werd, kan niemand verbazen. Daarbij zorgde de hyperinflatie ervoor dat veel leraren stopten met hun werk, omdat ze niet genoeg verdienden om te overleven. Veel scholen sloten.

Amnesty International heeft talloze ontheemden geïnterviewd in Hatcliffe Extension en Hopley, twee nieuwe wijken bij Harare. De bevindingen zijn voorgelegd aan de huidige minister van onderwijs, MDC-er David Coltart. Coltart herkent de bevindingen van het rapport, maar geeft aan dat er onder zijn ministerschap wel wat is verbeterd.

Hoe dan ook roept Amnesty International de autoriteiten in Zimbabwe op om te zorgen dat alle kinderen die momenteel in tijdelijke nederzettingen gehuisvest zijn naar school kunnen.
Isobel Buiter

[Left Behind, the Impact of Zimbabwe's mass forced evictions on the right to education \(Amnesty report - pdf-file\)](#)

[Unicef informatie \(van 18 november\) over onderwijs in Zimbabwe](#)

[Interview met Mugabe over operatie Murambatsvina op Youtube](#)

[Nieuwsitem over onderwijs in Zimbabwe op Youtube](#)

[Documentaire over kinderen en onderwijs in Zimbabwe \(volledige documentaire geeft een indrukwekkend beeld van het leven van kinderen in Zimbabwe\) op Youtube](#)

1 december is het Wereld Aids Dag

Een dag waarbij de hele wereld stilstaat bij de aidsproblematiek.

Dit jaar organiseert Flinty's een benefietavond voor de Stedenband Haarlem - Mutare.

Die avond kan je meedoen aan verschillende activiteiten, een loterij, dansen op Spoon Lifts

Moon en DJ Crusty Locks, luisteren naar sprekers van de Stedenband en dus een steentje bijdragen.

Kort nieuws

Gezondheid Mugabe

Het is een publiek geheim dat het niet al te best gesteld is met de gezondheid van Mugabe, hoewel alle betrokken partijen blijven ontkennen en de aard van de ziekte van president Mugabe niet bekend is. Volgens Amerikaanse ambassadeverslagen op Wikileaks is sprake van uitgezaaide prostaatkanker. Het is hoe dan ook duidelijk dat Mugabe ernstig ziek is en snel achteruit gaat. Mugabe vliegt steeds vaker voor behandeling naar Singapore. Tijdens een diploma-uitreikingsceremonie aan de National University of Science and Technology (NUST) in Bulawayo leek Mugabe oud en vermoeid, aldus een van de aanwezige studenten.

Bee Ttag op de Langeburg

Bij de schildering op de onderzijde van de Langebrug wordt in de komende maanden een Bee Ttag geplaatst. Dat is een soort barcode die smart Phone gebruikers kunnen scannen waarmee ze doorlinken naar de website van de Stedenband. Afgelopen zomer werden er vanaf de passerende schepen veel foto's gemaakt van de onderzijde van de brug.

Corruptie in zuidelijk Afrika

Transparency International heeft een onderzoek gedaan naar de mening van inwoners van landen in zuidelijk Afrika over corruptie. Daarvoor werden 6000 mensen geïnterviewd in Zuid-Afrika, Democratische Republiek Congo, Zimbabwe, Malawi, Zambia en Mozambique. Helaas is het niet best gesteld in al deze landen. U kunt het rapport hier downloaden.

[Daily Lives and Corruption,
Public Opion in Southern Africa](#)

website van [Transparency International](#)

Foto's projecten op Google Earth

Op Google Earth zijn bij verschillende projecten van de Stedenband in Mutare en in Haarlem foto's geplaatst. Voorbeelden zijn de Langebrug en Hobhouse in Mutare.